

B A R
O C K
E R S
P A Z
I E R
W E G

nederlands

Bad Arolsen

Barok-wandelroute Bad Arolsen

De barok-wandelroute is 1,5 km lang en leidt rondom het slot en door het arboretum. De acht door zuilen gemarkeerde stopplaatsen langs deze route geven informatie over de landschappelijke en tuinbouwkundige bijzonderheden van de barokke stadsontwikkeling.

In de absolutistische stadsplanning zijn architectuur en landschapsonwerp nauw met elkaar verbonden. Het barokke stadsontwerp omvat zowel helder geordende gebouwen als tot ver in het omringende landschap doorgevoerde zichtassen. Dit samenspel is ook nu nog goed te zien in de residentiestad Arolsen en inzichtelijk in de stadsmaquette tegenover de prinselijke stallen.

1 Bij het slot

2 De steenhouwersplaats

3 De slotvijver

4 Bij de wildkamp

5 Bij de voorhof

6 Bij de prinselijke stallen

7 De Große Allee

8 In het Boskett

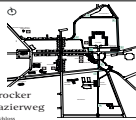

1

- 1. Am Schloss
- 2. Platz der Heiligen
- 3. Schlosspark
- 4. Am Schloss
- 5. Am Theater
- 6. Am Markt
- 7. Große über
- 8. Am Schloss

Barocker Spazierweg

Am Schloss
Das Barockschloss wurde – ebenso wie die Residenzstadt
Aachen – Anfang des 18. Jahrhunderts durch den Fürsten
Friedrich Anton Ulrich zu Württemberg und Pfalzgraf
und nach Plänen des Baumeisters Julius Ludwig Rothweil
ausgeführt. Dazu gehörte ein Vorgängerbau im Renaissance-
stil.

Am Markt
Für Schloss und Pfalzstadt sind Achsenkreuz, Symmetrie
und Monumentalität bestimmende Gestaltungsmerkmale. Die
Haupt-Achse des Schlosses war die Symmetrieachse
für die ursprüngliche Stadtplanung.

Am Schloss
Im Museum Schloßmuseen kann die Identifizierung
des architektonischen Städtebaugrades zu sehen und
auf dem Platz der Heiligen, vor dem Schloss zu sehen.

2

© 2010 Prof. Dr. Rüdiger

Bij het slot

Het barokke slot werd, net als de residentiestad Arolsen, begin 18e eeuw gebouwd door prins Friedrich Anton Ulrich van Waldeck-Pyrmont naar ontwerpen van bouwmeester Julius Ludwig Rothweil. Daarvoor moest een eerder gebouw in renaissancestijl wijken.

Zowel slot als stad zijn gebouwd volgens een assenkruis, met symmetrie en mansardedak als bepalende beeldelementen. De noord-zuidas van het slot was de symmetrieas voor het oorspronkelijke stadsontwerp.

In het museum 'Schreibersches Haus' is het ideale ontwerp van dit absolutistische stedenbouwidee te zien. Een stadsmaquette voor het slot geeft verder inzicht.

De steenhouwersplaats

Voor de bouwwerkzaamheden van het barokke residentieslot (rond 1710) konden beginnen, moesten de bestaande gebouwen worden afgebroken. Deze voerden terug tot het oude kloostergebouw Aroldessen dat in de 12e eeuw werd gesticht door de Augustinessen.

Hier, aan de westzijde van de slotgracht, de 'Grafft', was de werkplaats van de steenhouwers.

Wij bevinden ons nu buiten het eerste stadsontwerp. De meer dan twee meter hoge tuinmuur van zandsteen met de inspringende deuren geeft tegenwoordig nog de oude grens aan.

De vlakbij gelegen hofbrouwerij stamt uit de tijd van het klooster en behoort met zijn intussen overdekte paardendrenkplaats tot de oudste gebouwen van de stad.

De slotvijver

De slotvijver wordt gevoed door de aanvoersloot die drinkwater uit het Thieledal naar de stad leidde. De dam in het oosten is kunstmatig opgeworpen.

Door zijn bijzondere constructie zorgde het boothuis van de elegante hofhouding ervoor dat men bij boottochtjes veilig kon instappen.

Rond 1765 liet vorst Friedrich de met linden omzoomde Spendelallee aanleggen die aan de noordkant van de slotvijver richting de dierentuin leidt.

De architecturale as van het residentieslot werd zo tot ver in het landschap doorgetrokken en is daardoor van veraf al te herkennen.

Bij de wildkamp

De wildkamp tussen residentieslot en dierentuin, een prinselijk jachtterrein, was oorspronkelijk dichter beplant met bomen dan tegenwoordig en diende als wildvoederplaats.

Een laan leidt naar het 'Kniepholz' en naar het 'Fischhaus', een bestemming voor uitstapjes. Toen deze weg rond 1850 voor het eerst werd bestraat (het plaveisel is hier en daar nog te herkennen), ervaarden mensen dat als 'ontwijding van het woud'. De originele beplanting met iepen ging door de iepenspintkeverplaag verloren en werd in de vroege jaren 1980 vervangen door zuilvormige eiken.

Het uitzicht van hieraf over de dalgeul reikt over tot Wetterburg, Breuna en de Hessische Bergen bij Kassel.

Bij de voorhof

Bij de voorhof had volgens het ontwerp van Rothweil de oostelijke stadshelft moeten komen. Dat kon echter niet doorgaan omdat de nu nog steeds bestaande stallen en schuren uit de kloostertijd nog in gebruik waren. Bovendien waren de bouwkosten ver boven de middelen van het vorstendom uitgestegen.

De kloosterschuur, orangerie, tuinhuis en wagenloods worden tegenwoordig gebruikt door het aangrenzende hotel.

De prinselijke manege werd begin 19e eeuw gebouwd door landsbouwmeester Theodor Escher en dient nu als festivallocatie.

Bij de prinselijke stallen

In het ontwerp van bouwmeester Franz Friedrich Rothweil uit het jaar 1743 was oorspronkelijk voorzien in een boogvormig gebouw van twee symmetrisch geplaatste bouwdelen met daartussen een paradeplaats. Om financiële redenen kon alleen de westelijke hal worden verwezenlijkt en in het jaar 1755 worden voltooid.

Het vanaf het slot olopende terrein biedt van daaraf een indrukwekkend zicht op het plein en de gebouwen. Hoe belangrijk het gebouw was als prinselijke stallen is te zien aan het reliëf boven de ingang. Tegenwoordig is in de prinselijke stallen een museum gevestigd voor de in Arolsen geboren beeldhouwer Christian Daniel Rauch.

De Große Allee

Een belangrijk, kenmerkend onderdeel van het stadslandschap van Arolsen was de aanleg van verschillende lanen met zeer verschillende houtopstanden die ook nu nog het stadsbeeld vormgeven, zoals de Spendelallee, de Fürstenallee en de Königsbergallee.

De historische Große Allee is echter het meest indrukwekkende landschapselement van de stad. Prins Georg Friedrich liet deze aanleggen in het jaar 1670 toen hij nog graaf was.

De 1,6 km lange laan werd omzoomd met zes rijen met 888 eiken en liep langs een deel van de toentertijd belangrijke doorgangsroute van Keulen naar Leipzig en verbond het kort daarvoor in het Thieledal in Hollandse stijl gebouwde lustslot Charlottental, de pachthoeve Hünighausen en het toen nog bestaande renaissanceslot.

In het Boskett

Dit arboretum werd oorspronkelijk 'Boskett' (bosschage) genoemd. Het werd in het jaar 1770 aangelegd voor het door Franz Friedrich Rothweil ontworpen weduweverblijf voor prinses Christiane, het 'nieuwe slot', en voorzien van vele exotische houtopstanden.

Naar het zuiden grensde het park aan een grote terrasvormige groenten- en fruittuin. In een reisbeschrijving uit het jaar 1785 werd dit de 'prinsesselijke tuin' genoemd en geroemd om zijn bijzondere schoonheid.

In de jaren 1970 werd het Boskett omgevormd tot arboretum.

Edith Putzar (1904 - 1990), een inwonster van Arolsen, was indirect de initiator van de barok-wandelroute.

Zij liet de stad Arolsen bij testament een aanzienlijk bedrag na waarmee meerdere projecten konden worden gerealiseerd om het stadsbeeld vorm te geven, waaronder de barok-wandelroute.

Colofon

Uitgave: Initiative Pro Bad Arolsen e. V.
Stadt Bad Arolsen

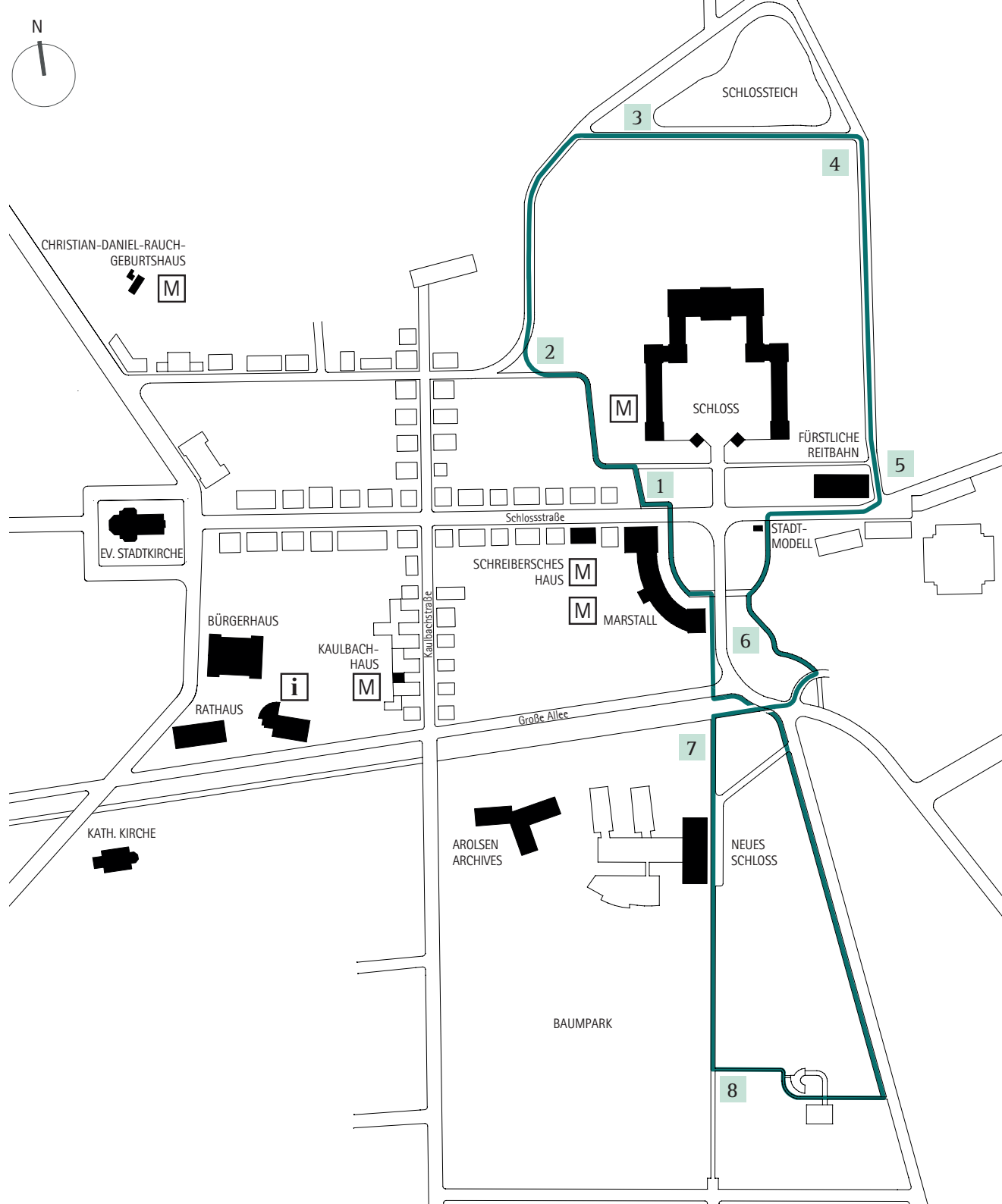
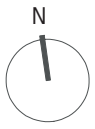
Vormgeving: Architekturbüro Müntinga und Puy
G. Müntinga | A. Puy | J. Schimmelpfeng
bodenhausen architekten

Fotografie: hb&tb Werbeagentur
Debora Schmidt

Vertaling: PAS Translations

Drukwerk: Sprenger Druck

Ondersteuning: LEADER-Region
Diemelsee-Nordwaldeck

SCHLOSSTEICH

3

4

CHRISTIAN-DANIEL-RAUCH-
GEBURTSHAUS

2

SCHLOSS

FÜRSTLICHE
REITBAHN

5

EV. STADTKIRCHE

Schlosstraße

SCHREIBERSCHES
HAUS

MARSTALL

STADT-
MODELL

BÜRGERHAUS

KAULBACH-
HAUS

RATHAUS

Große Allee

6

7

KATH. KIRCHE

AROLSEN
ARCHIVES

NEUES
SCHLOSS

BAUPARK

8

